

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย - ลาว : กรณีศึกษา
จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี
Guidelines for Tourism Promoting of the Checkpoint for Border Trade Between
Thailand and Laos: A Case Study at Chong Ta U, Buntharik District,
Ubon Ratchathani Province

ภูษิต นัฏริยวาทย์¹

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

E-mail:Phusit2507@hotmail.com

Received: February 23, 2019 Revised: April 15, 2019 Accepted: April 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ 5 แห่ง จำนวน 5 คน ผู้นำชุมชน/ชาวบ้าน จำนวน 20 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 260 คน ดำเนินการวิจัยโดยการสำรวจ สอบถาม และสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพทั่วไปบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบุณทริก - ยอดมน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 (อุบลราชธานี) อยู่ห่างจากตัวอำเภอบุณทริก ประมาณ 14 กิโลเมตร จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุเปิดอย่างไม่เป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2535 ตามข้อตกลงระหว่างอำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี กับเมืองสุขุม แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต่อมาได้เปิดตามประกาศจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2539 เปิดทำการในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 09.00 - 15.00 น. (2) จากการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ พบว่า จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุมีศักยภาพการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจุดเด่นและจุดด้อย ตลอดจนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว และการตลาดการท่องเที่ยว (3) สำหรับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ พบว่า (3.1) ประเด็นที่ควรพัฒนาปรับปรุงในด้านแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ สาธารณูปโภคและการปรับปรุงตลาดการค้าของไทยให้เอื้อต่อการค้าและมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ (3.2) ประเด็นที่ควรปรับปรุงในการบริการการท่องเที่ยวได้แก่ การขนส่งสาธารณะ ระบบการสื่อสาร และสิ่งอำนวยความสะดวก (3.3) ประเด็นที่ควรปรับปรุงด้านการตลาดการท่องเที่ยวได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ และการจัดกิจกรรมแนะนำตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว แนวทางการส่งเสริม จุดผ่อนปรนทางการค้า

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the context of checkpoint for border trade between Thailand and Lao PDR at Chong Ta U, Buntharik district, Ubon Ratchathani province, 2) study the potential of tourism at the checkpoint border trade, at Chong Ta U, Buntharik district, Ubon Ratchathani province, and 3) investigate the guidelines for tourism promoting of the checkpoint for border trade at Chong Ta U,

Buntharik district, Ubon Ratchathani province. The sample groups in this study comprised 5 participants from 5 state organizations, 20 participants from the leaders/the villagers, and 260 tourists. Data were collected by a survey and interview. Statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Research results were presented as descriptive model.

The research results showed that the general conditions of checkpoint for border trade between Thailand and Laos at Chong Ta U, Buntharik district, Ubon Ratchathani province, was in the responsible of the Buntharik-Yodmon Wildlife Sanctuary, Protected Area Regional Office 9 (Ubon Ratchathani). It was 14 kilometers far from the city of Buntharik district. Chong Ta U border trading was informally opened since 1992 with regards to the agreement between Buntharik district and Soukhouma city, Champasak province, Lao People's Democratic Republic. After that Chong Ta U border trading was open according to Ubon Ratchathani provincial announcement since 1996. Nowadays, the border open on Monday, Wednesday, and Friday from 09.00 a.m. to 3.00 p.m., (2) Considering tourism potential of the border trading at Chong Ta U, Ubon Ratchathani, it was found that the border had intermediate potentiality from examining strength, weakness, and the tourists' satisfaction to the tourist attractions, tourism services, and tourism marketing, (3) The guidelines for tourism promoting of the border trading, Chong Ta U were (3.1) Tourist attraction issues should be improved the infrastructure and the Thailand's trade marketing to enhance the trading and had adequate facilities, (3.2) Tourism services should be improved the public transportation, communication systems, and facilities, (3.3) Tourism marketing should be improved the public relations, trading and tourism enhancing plan for border trading at Chong Ta U and, setting the events for introduction of border trading at Chong Ta U. Moreover, the participation of people in the area should be encouraged to develop and promote the tourism in border trading at Chong Ta U.

Keywords: Tourism, Guidelines for Promoting Tourism, the Checkpoint for Border Trade

บทนำ

การค้าชายแดนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ภาครัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริม เนื่องจากจะเสริมสร้างความเข้มแข็งกับระบบเศรษฐกิจของประเทศแล้วยังเป็นการกระชับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบภูมิภาค อันนำไปสู่การเพิ่มผลประโยชน์และอำนาจต่อรองของประเทศในเวทีการค้าโลก ดังนั้น เมืองชายแดนวันนี้จึงเป็นศูนย์กลางความเจริญทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศที่พัฒนาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยทั้งสองฝ่ายต่างได้ประโยชน์จากการพัฒนาร่วมกันในแง่ของการท่องเที่ยว นั่น แนวเขตเศรษฐกิจจะเป็นผลดีต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาชมธรรมชาติและวัฒนธรรมที่หายากซึ่งมีอยู่อย่างมากมายในประเทศไทยและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ ตามแนวแม่น้ำโขงมีศักยภาพสูงทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทศกาลงานประเพณีและวิถีชีวิตชาตพันธุ์ ล้วนเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว

ให้มาชื่นชมสุนทรียะจากสิ่งเหล่านี้ หากมีการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ (Tourism Hub) หรือส่งเสริมให้เป็นประตูอินโดจีน (Indochina Gateway) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมศักยภาพของการท่องเที่ยวให้เติบโตและเข้มแข็งสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะทำรายได้เข้าสู่ประเทศปีละกว่า 250,000 ล้านบาท และเป็นกลไกที่กระตุ้นให้เกิดการผลิตและการจ้างงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางสังคมให้เป็นที่รู้จักในภูมิภาคอื่นด้วย (ณวัฒน์ แดงแก้ว และ ปาริชาติ ราชประดิษฐ์ 2556) การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ แม้ว่าจะไม่ใช่สิ่งจำเป็นพื้นฐานหรือปัจจัยสี่ของการดำรงชีวิต แต่ก็เป็นเรื่องของการพักผ่อน

หย่อนใจ เป็นนันทนาการ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาในการเสริมคุณภาพชีวิต เพราะการท่องเที่ยวถือเป็นการผ่อนคลายความเครียดพร้อมๆ กับได้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ได้เห็นความสวยงาม ได้สัมผัสวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจากที่เคยได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และได้สร้างความสัมพันธ์กับคนต่างถิ่นด้วย ถ้าพิจารณาถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวแล้ว จะเห็นว่าการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้ประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้น ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ทำให้เกิดการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น และธุรกิจการคมนาคมขนส่งดีขึ้น นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการปรับปรุงด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภคต่างๆ ตลอดจนการบริการโรงแรม และศูนย์การค้า เป็นต้น ตลอดจนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และการดำรงชีวิตของประเทศอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น (วรรณ วทัญญู 2546)

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีการเปิดจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนทางการค้า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สมควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโตในฐานะเมืองชายแดน นอกจากนี้ยังเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว อารยธรรมอีสานใต้ โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยงลาว กัมพูชา และเวียดนาม ผ่านมาตรการการยกระดับอารยธรรมอีสานใต้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าทางการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาและสร้างสรรค์การท่องเที่ยววิถีชีวิตวัฒนธรรมอีสานใต้ร่วมสมัย ส่งเสริมการสร้างสรรคสินค้าและบริการชุมชน (OTOP) ให้โดดเด่นและมีคุณค่า พัฒนาเชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตรผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ภาคอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวแทนการนำเข้าและบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2558)

จากการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี โดยอาศัยข้อมูลจากการถอดบทเรียนการดำเนินงานจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2557 - 2560) พบว่า จุดเด่นของจังหวัดอุบลราชธานีด้านการท่องเที่ยว คือ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่

สร้างขึ้นใหม่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม แหล่งท่องเที่ยวสายธรรมชาติ เป็นต้น มีระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านการเดินทาง การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับจุดด้อย คือ ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประชาชน/หน่วยงาน/องค์กรในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือร่วมกันในการกำหนดทิศทางและมีส่วนร่วมพัฒนาจังหวัด ในส่วนของโอกาสการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี คือ การเป็นประชาคมอาเซียน ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายคน สินค้า และบริการ ในภูมิภาคมีความสะดวกคล่องตัว นโยบายของรัฐในการสร้างความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน และนโยบายของรัฐในการพัฒนาและกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูง รถไฟทางคู่ ระบบโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ผู้บริโภค ในต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าไทย สำหรับอุปสรรคการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี คือ ความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ทำให้การพัฒนา/การขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัว ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้การพัฒนาไม่เป็นตามแผน และงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย - ลาว เพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขอุปสรรคทางการท่องเที่ยวบริเวณชายแดน และเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการเติบโตทางการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอนาคต โดยมีจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอบუნทริก จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรณีศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอบუნทริก จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอบუნทริก จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอบუნทริก จังหวัดอุบลราชธานี

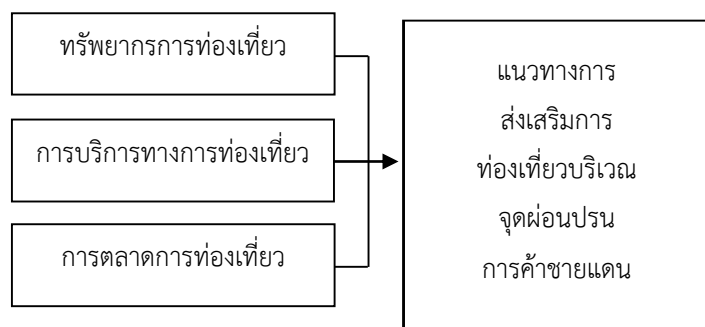
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย - ลาว
2. ได้แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณ

จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย - ลาว

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้



ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
 - 1.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปทางกายภาพ สภาพสังคมวัฒนธรรมบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ
 - 1.2 ศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชายแดนบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ
 - 1.3 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ
 2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน หัวหน้า/เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดการค้าชายแดน บริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ ประชากรที่ศึกษา คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยว จำนวน 800 คน การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ 5 แห่ง ได้แก่ อำเภอพุทธสิริ ข้าราชการพันธุสัตว์ป่าพุทธสิริ - ยอดมน องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี และภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน บ้านเจริญพัฒนา และบ้านหนองแสง ตำบลโพธิ์งาม อำเภอพุทธสิริ
- ตัวอย่างที่ศึกษา การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 260 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้า

ช่องตาอุ ตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแทนภาครัฐจำนวน 5 คน ได้แก่ นายอำเภอ/ปลัดอำเภอพุทธสิริ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพุทธสิริ - ยอดมน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม ผู้บังคับกองร้อย/เจ้าหน้าที่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 225 ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี ตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน บ้านเจริญพัฒนา และบ้านหนองแสง ตำบลโพธิ์งาม อำเภอพุทธสิริ โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง หมู่บ้านละ 10 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ศึกษา คือ บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ ตำบลโพธิ์งาม อำเภอพุทธสิริ จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาคสนาม ประกอบด้วย การสำรวจพื้นที่ การสอบถาม และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ คือ

1. การศึกษาสภาพทั่วไปและศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ ดำเนินการโดยสำรวจพื้นที่ และการสอบถามนักท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยกำหนดประเด็นในการศึกษาไว้ 3 ด้านคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดการท่องเที่ยว การวัดและประเมินผลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีตัวเลือกในการให้คะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด 2546) สถิติ

ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ความถี่ และค่าเฉลี่ย

2. การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการพรรณนา

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย แบบประเมินศักยภาพ และแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นได้นำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพทั่วไปบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และการสำรวจพื้นที่จริง

2. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว และการสอบถามนักท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถาม

3. การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์หัวหน้า/เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้นำชุมชนและชาวบ้านบ้านหนองแสง และบ้านเจริญพัฒนา อำเภอบุณยฤทธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาสภาพทั่วไปของจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู นำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. ข้อมูลจากการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยว บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู นำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลจากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู นำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอบุณยฤทธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 - 60 ปี ส่วนใหญ่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ/แม่บ้าน/พ่อบ้าน ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี อำเภอบุณยฤทธิ์ ส่วนใหญ่ใช้รถกระบะเป็นพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง จำนวนคนร่วมเดินทางมากกว่า 2 คนขึ้นไป จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวมากกว่า 5 ครั้ง ใช้ระยะเวลาในการเดินทาง 31 นาที - 1 ชั่วโมง ระยะทางจากที่พักถึงจุดผ่อนปรนช่องตาอู ไม่เกิน 20 กิโลเมตร สินค้าที่นิยมซื้อส่วนใหญ่ คือ อาหาร/เนื้อสัตว์/ผัก/ผลไม้ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและซื้อสินค้า 1,001 - 3,000 บาท รองลงมา ไม่เกิน 1,000 บาท และ 3,001 - 5,000 บาท รู้จักจุดผ่อนปรนช่องตาอูด้วยตนเอง/อยู่ใกล้บ้าน และส่วนใหญ่จะกลับมาเที่ยวจุดผ่อนปรนช่องตาอูอีก

บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู มีตลาดสำหรับร้านค้าของไทยตั้งอยู่ริมถนนก่อนถึงประตูด่านเข้า - ออก ประมาณ 300 เมตร มีร้านค้าประมาณ 45 ร้านค้า ลักษณะที่ตั้งของร้านค้าเป็นเพิงมุงหลังคาสังกะสีและผ้าใบ ประเภทสินค้าที่ชาวไทยนำมาจำหน่าย ได้แก่ อาหาร ผลไม้ เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องใช้ไฟฟ้า ยางรถยนต์ อะไหล่เครื่องยนต์ และสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น สบู่ ผงซักฟอก ยาสีฟัน ผงชูรส น้ำปลา เป็นต้น ส่วนร้านค้าในเขตพื้นที่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีประมาณ 300 ร้านค้า ลักษณะที่ตั้งร้านค้าเป็นอาคารและเพิงมุงหลังคาสังกะสี สำหรับสินค้าที่ชาวลาวนำมาจำหน่าย ได้แก่ แมงและแมลงชนิดต่างๆ กบ เขียด ปลา ปู หอย สัตว์ป่า เช่น เก้ง กวาง กระต่าย ผึ้ง นก งู ตะกวด เป็นต้น พืชผักและผลไม้ต่างๆ ตามฤดูกาล เช่น หวายเป็นต้น เครื่องจักสาน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์เครื่องครัว เครื่องประดับ บุหรี่ สุรา อาหาร น้ำและเครื่องดื่ม

ปัจจุบันพื้นที่จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น เส้นทางถนน ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ เป็นต้น ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ การลักลอบค้าหรือนำสัตว์ป่าและพืชป่าเข้าประเทศ การค้ายาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ไม่มีการจัดระเบียบร้านค้า ปัญหาขยะ นักท่องเที่ยวไม่กลับเข้าประเทศตรงตามเวลาที่

กำหนด ไม่มีอาคารที่ตั้งตลาดจำหน่ายสินค้า และไม่มีอาคารที่ทำการสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านการค้า ด้านความมั่นคง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น การพัฒนาและการส่งเสริมการค้าจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู มีการดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ

2. ศักยภาพการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภออุ้มผาง จังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอู พบว่า มีจุดเด่นและจุดด้อย ดังนี้

ด้านแหล่งท่องเที่ยว ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอู อำเภออุ้มผาง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สภาพเส้นทางถนนที่เข้าถึงจุดผ่อนปรนช่องตาอู ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสะอาด และความร่มรื่นของสถานที่บริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอู จุดเด่นของช่องตาอู คือ มีพื้นที่กว้างขวางเพียงพอรองรับนักท่องเที่ยว มีพื้นที่จอดรถยนต์ มีป้ายชี้และแสดงข้อมูลที่เป็นข้อห้ามและแนวปฏิบัติเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ สำหรับจุดด้อย คือ เส้นทางเข้าถึงจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอูมีเส้นทางเดียว ห้องสุขามีไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา ทำให้น้ำที่ใช้น้ำในห้องสุขาไม่เพียงพอ

ด้านการบริการการท่องเที่ยว ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอู อำเภออุ้มผาง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความสะดวกในการเดินทางมาที่จุดผ่อนปรนช่องตาอู ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบการสื่อสาร/สัญญาณโทรศัพท์บริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอู มีจุดเด่น คือ การเดินทางไปยังจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู มีความสะดวกและปลอดภัย การจอดรถสะดวก มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราและอำนวยความสะดวกในการข้ามแดน สำหรับจุดด้อย คือ ระบบการสื่อสาร/สัญญาณโทรศัพท์ไม่ดี ไม่มีระบบการขนส่งรถโดยสารสาธารณะ ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอู อำเภออุ้มผาง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความพึงพอใจที่มีต่อราคาของสินค้า ที่จำหน่ายบริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอู ส่วนข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจต่อกระบะเบียบ/ข้อห้ามในการซื้อสินค้าข้ามแดน มีจุดเด่น คือ ตลาดการค้าฝั่งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีสินค้าที่น่าสนใจ ได้แก่ เห็ด พืชผักพื้นบ้าน สัตว์ป่า อาหารป่า สมุนไพร แมง แมลง เสื้อผ้า เครื่องจักสาน เครื่องหยาเป็นต้น ความเป็นมิตรของคนไทยและคนลาวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู การไม่เก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดนสำหรับจุดด้อย คือ ไม่มีแผนการตลาดการท่องเที่ยว วันที่เปิดดำเนินการค้าไม่ตรงกับวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ จึงทำให้มีคนเดินทางไปจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอูไม่มาก ไม่มีป้ายและเอกสารประชาสัมพันธ์หรือแนะนำจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู

จากผลจากการศึกษาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู มีศักยภาพในการท่องเที่ยวไม่มากนัก (อยู่ในระดับปานกลาง) เมื่อพิจารณาในด้านจุดเด่นและจุดด้อย

3. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภออุ้มผาง จังหวัดอุบลราชธานี

3.1 จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า จะต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงเกี่ยวกับ ระบบไฟฟ้า โดยให้มีการติดตั้งไฟฟ้าหรือแผงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ การสร้างระบบประปา การจัดการตลาดของไทยให้เอื้อต่อการค้าและสะดวกในการเข้าถึง จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปรับพื้นที่ที่ขรุขระให้ราบเรียบ ถนนที่เป็นดินลูกรังให้ดำเนินการลาดยางแอสฟัลต์ การสร้างอาคารสำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและดูแลการเข้า - ออกประเทศ และพัฒนาจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอูเป็นด่านถาวร

ด้านการบริการการท่องเที่ยว พบว่า บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอูควรมีการขยายเครือข่ายระบบการสื่อสาร/โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต มีระบบการขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและที่ตั้งของตลาดร้านค้าของไทยจะต้องมีการจัดการให้ดีขึ้น และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาคาร ห้องสุขา พื้นที่จอดรถ และการดูแลรักษาความสะอาด

ด้านการตลาดการท่องเที่ยว พบว่า ตลาดการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู ไม่คึกคักและกว้างใหญ่เท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากวันเปิดดำเนินการค้าไม่

ตรงกับวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ สิ่งที่เราควรดำเนินการ คือ การปรับเปลี่ยนวันเปิดดำเนินการค้าให้ตรงกับวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ การประชาสัมพันธ์ตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ ให้เป็นที่รับรู้และรู้จักของคนไทยทั่วประเทศและชาวต่างชาติ ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายบอกทางไปช่องตาอุ การจัดกิจกรรมแนะนำตลาดการค้าชายแดนช่องตาอุ และหน่วยงานระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอมีการจัดทำแผนส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว

3.2 จากการสัมภาษณ์ผู้นำและตัวแทนชาวบ้าน ตำบลโพรงน้ำ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏผลดังนี้

การพัฒนาหรือปรับปรุงจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรมีการพัฒนาหรือปรับปรุงเกี่ยวกับเส้นทางถนน โดยการขยายถนนให้กว้างขึ้น พื้นที่จอดรถควรจัดให้เป็นระเบียบ สถานที่ขายสินค้าฝั่งไทยควรปรับปรุงและจัดระเบียบ ควรติดตั้งไฟฟ้า เปิดดำเนินการค้าให้ตรงเวลาที่กำหนด การอำนวยความสะดวกต่างๆ ราคาดินค้าและภาษีสินค้านำเข้าจากประเทศลาว และการตรวจค้นเกี่ยวกับยาเสพติด การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการพัฒนาหรือบริหารจัดการจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นว่า ชาวบ้านควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือบริหารจัดการจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ การพัฒนาหรือส่งเสริมเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุเพิ่มมากขึ้น พบว่า สิ่งที่ต้องพัฒนาหรือส่งเสริม ได้แก่ การพัฒนาปรับปรุงตลาดการค้าของไทย การส่งเสริมให้จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุเป็นด่านการค้าแบบถาวร ให้มีการเปิดด่านค้าขายในวันอาทิตย์ ให้มีศูนย์บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ให้มีการประชาสัมพันธ์จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุผ่านสื่อต่างๆ และการอำนวยความสะดวกในเรื่องการค้าขายสินค้า ความพร้อมของชาวบ้าน ในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ

จากผลการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ การพัฒนาปรับปรุงด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว

ด้านการตลาดการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการพัฒนาหรือบริหารจัดการจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ ความพร้อมของชาวบ้านในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจุดผ่อนปรนการค้าช่องตาอุ พบว่า มีจุดเด่นและจุดด้อย ดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยพบว่า เส้นทางเข้าถึงจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุควรได้รับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2556) ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโดนป่าหนั้น อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง และบ้านโดนป่าหนั้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่คำนึงถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรสร้างจุดเด่นของพื้นที่ โดยนำธรรมชาติมาเสนอเป็นจุดขาย ปรับปรุงความสะดวกและภูมิทัศน์ให้สวยงามและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่นักท่องเที่ยวและชาวบ้าน และงานวิจัยของปิยะพร ศรีสมุทร (2558) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนแม่สาย - ท่าขี้เหล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพบริบทการท่องเที่ยวชายแดนแม่สายและท่าขี้เหล็ก ในมิติของความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวถือได้ว่ายังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจังเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว

2. ด้านการบริการการท่องเที่ยว ผู้วิจัยพบว่า การเดินทางไปยังจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอุ มีความสะดวกและปลอดภัยการเดินทางเข้าออกข้ามแดนไทย - ลาว มีความสะดวกและง่ายไม่ต้องใช้หนังสือขออนุญาตผ่านแดน การจอดรถสะดวก มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราและอำนวยความสะดวกในการข้ามแดน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของเสริมพันธ์ สาริมา (2543) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลั่ว จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่

ท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นในระดับดีและดีมาก ทั้งด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมทุกอย่าง มีเส้นทางเดินท่องเที่ยวปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการประชาสัมพันธ์ พร้อมให้ความปลอดภัยนักท่องเที่ยวอย่างดี และ สวนศรีมธูรา (2560) ศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อชุมชน ด้านจัดการสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความสะดวกในการเดินทาง ด้านการให้บริการร้านค้าและสินค้ามีการให้บริการที่ดี สุภาพอ่อนน้อม และมีอัธยาศัยที่ดี และด้านบุคลากรให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ และใส่ใจนักท่องเที่ยว สำหรับแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง คือ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชน ในการกำหนดอัตลักษณ์ของชุมชนที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยพบว่า ความเป็นมิตรของคนไทยและคนลาวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู การไม่เก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดน การไม่เก็บภาษีสินค้าที่เป็นของใช้จำเป็นที่ซื้อจำนวนไม่มาก การบังคับใช้กฎระเบียบและข้อห้ามในการซื้อขายสินค้าที่ผิดกฎหมาย หรือนำเข้าสินค้าไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ พงษ์นรินทร์, โอชญญา บัวธรรม และชัชชญา ยอดสุวรรณ (2559) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สิ่งดึงดูดใจด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีให้บริการอย่างเพียงพอ และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วและสะดวก เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ และงานวิจัยของ ภาณุรังษี เดือนไธสง (2550) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารให้เป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน ผลการวิจัยพบว่า สำหรับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัด คือ การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวข้ามแดนกับลาวและเวียดนาม การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ ควรนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน พร้อมกับส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม เทศกาลและมหรหรรพ์ต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย - ลาว : กรณีศึกษา จุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอชุมพวง จังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้เหมาะสำหรับการส่งเสริมให้จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านบริเวณอื่นๆ มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนแต่ละแห่งจะต้องพิจารณาเลือกใช้แนวทางการส่งเสริมด้านต่างๆ ตามความเหมาะสมกับศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนโดยตรง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย - ลาว : กรณีศึกษาจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอชุมพวง จังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเฉพาะพื้นที่ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีข้อจำกัด ควรมีการศึกษาจุดผ่อนปรนทางการค้าในพื้นที่อื่นๆ เพื่อการเปรียบเทียบผลการวิจัยว่าสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร อันจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ที่อยู่โดยรอบ ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทาง และมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าช่องตาอู อำเภอชุมพวง จังหวัดอุบลราชธานี ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณปลัดอำเภอชุมพวง หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าชุมพวง - ยอดมน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งาม ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี ดำรงจระเวณชายแดนที่ 2251 นักท่องเที่ยว ผู้นำชุมชนและชาวบ้านบ้านหนองแสง และบ้านเจริญพัฒนา ที่กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558.
- ณวัฒน์ แดงแก้ว และปาริชาติ ราชประดิษฐ์. **แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดการค้าชายแดนไทย - ลาว บริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องกุด อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี**. (ออนไลน์) 2556 (อ้างเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2560). จาก <http://www.bec.nu.ac.th/becweb/graduate/Article/2556/mba/%E0%B8%B8%A7.pdf>
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2546.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. **การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโตนป่าหนัน อำเภอกวนหลง จังหวัดสตูล**. **สุทธิปริทัศน์ (วารสารออนไลน์)**. 27, 83 (กรกฎาคม- กันยายน 2556): 97-112.
- ปิยะพร ศรีสมุทร. **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนแม่สาย - ทำซี้เหล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2558.
- ภาณุรังษี เดือนโอง. **การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารให้เป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- วรรณ วะชานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- ศิรินันท์ พงษ์นรินทร์, อัญญา บัวธรรม และชัชชญา ยอดสุวรรณ. **แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา**. **วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มข.** 9, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2559): 234-259.
- สวนศรี มธูรา. **แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ**. **วารสารกระแสวัฒนธรรม**. (ออนไลน์) 2560 (อ้างเมื่อ ธันวาคม 2560). จาก www.culturalapproach.siam.edu/images/magazine/w17ch31/cul04.pdf
- เสริมพันธ์ สาริมา. **ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการในอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว จังหวัดจันทบุรี**. **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา**, 2543.